

SEGÉDLET A TANÓRÁK MEGTARTÁSÁHOZ

óratervek, útmutatók,
feladatok és megoldások

Alsó tagozat, 3–4. osztály

Pénzügyi életleckék

Kedves Pedagógus!

Ön a PÉNZ7 programsorozat jubileumi pénzügyi tanóráihoz készült tanári útmutatót tartja kezében.

2024-ben Magyarországon immár tizedik alkalommal vehetnek részt az iskolák a PÉNZ7 kezdeményezésben, amely nyolcadik éve a tanév rendjébe illeszkedő pénzügyi és vállalkozói témahét is. A programsorozat célja, hogy a fiatalok tudatosabban kezeljék pénzügyeiket, megbízható forrásból származó, a hétköznapi életben is hasznosítható ismeretekhez jussanak a gazdaság és a pénzvilág működéséről. Ehhez nyújtanak segítséget a 2024. március 4–8. között országszerte megrendezésre kerülő rendhagyó tanórák is.

A PÉNZ7 pénzügyi témáinak kínálata a jubileumi évre tekintettel, rendhagyó módon tananyag-csomagokat tartalmaz **Pénzügyi életleckék** címmel, melyben a korábbi családi költségvetés és pénzügyi tervezés témái kerülnek fókuszba. A különböző tananyagcsomagok részeként kötetünk az újonnan kidolgozott **Jubileumi PÉNZ7 foglalkozástervet** tartalmazza. A kiadvány célja, hogy segítse és vezesse a pedagógusokat a tanórák megtartásában, valamint a segédletek és megoldások a későbbiekben – akár a PÉNZ7 programsorozattól függetlenül, tetszőleges tantárgyi keretek között vagy szakkör, illetve projektnap formájában is – gyakorlati segédanyagként rendelkezésre álljanak.

Az óratervek megvalósításához a PÉNZ7-re pénzügyi önkéntesek segítségét is kérhetik az iskolák, ezért a segédletekben erre utaló megjegyzéseket is találunk. Az órák megtarthatók az önkéntesek közreműködése nélkül is, de az iskolával kapcsolatot tartó önkéntes szakemberek a későbbiekben is segíthetik a témák feldolgozását.

A **Jubileumi PÉNZ7 foglalkozástervben** életpályánk pénzügyeihez kapcsolódó, az adott korosztály számára releváns beszélgetési témákkal készültünk, valamint ezek feldolgozását segítő interaktív játékokra, feladatokra és kiegészítő programokra tettünk javaslatot.

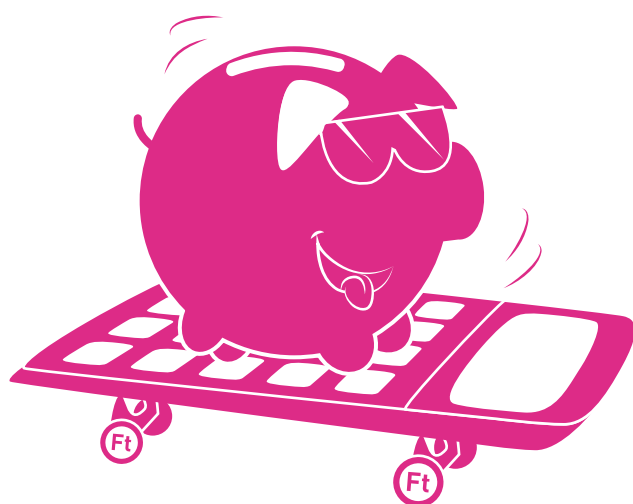
A jubileum alkalmából javasoljuk, hogy a kötet tanóráin túl – lehetőség szerint – több, a fent ajánlott további témákat is érintő foglalkozást is tartsanak meg. A különböző tananyagcsomagok anyagai elérhetőek a [PÉNZ7](#) oldalon.

A program szervezői és együttműködő partnerei nevében azt kívánjuk mindenkinek, diáknak és pedagógusnak egyaránt, hogy a tanórák során ne csak hasznos tudást, hanem jó élményeket is szerezzenek, s ezekre támaszkodva folytassák a pénzügyek működésének és a pénz izgalmas világának felfedezését! A pénzügyi kalandtúrában pedig további programok és érdekességek várják a PÉNZ7 résztvevőket a [PÉNZ7](#) oldalon is.

Jó felfedezést!

TARTALOM

JUBILEUMI TANÓRA

JUBILEUMI TANÓRA

2024

1. BEVEZETŐ – tervezett időkeret: 2 perc

Bevezető a PÉNZ7 program lényegéről

(tanár vagy pénzügyi önkéntes)

Üdvözljük a diákokat és (ha vannak) a vendégeket! Mondjuk el, hogy erre az órára a nemzetközi háttérű PÉNZ7 program keretében kerül sor, célja, hogy a fiatalok tudatosabban kezeljék pénzügyeiket, tudjanak többet a gazdaság és a pénzvilág működéséről. Ehhez a tanórához hasonlóan az országban és szerte a világban sokfelé tartanak órákat az alapvető pénzügyi ismeretek témájában.

Ha pénzügyi önkéntes is részt vesz az órán, röviden mutakozzon be a diákoknak!

2. JUBILEUMI KÖSZÖNTŐ – tervezett időkeret: 3 perc

Videó levetítése

Videó elérése:

3. JAVASOLT TÉMÁK, LEGFŐBB TANÓRAI ÜZENETEK – tervezett időkeret: 30 perc

(a 4. pont játékaival, feladataival együtt)

Beszélgetési témák, átbeszélhető kérdések:

(tanár és/vagy pénzügyi önkéntes)

- Hogyan képzeled el magad felnőttként? (Kiadható előzetes feladatként is, mint rajz, vagy egyéb alkotási téma.)
- Miben más a felnőttek élete, mint a gyerekéké?
- Mire költ egy gyerek és mire a felnőttek? Honnan van pénzük a felnőtteknek? És a gyerekeknek honnan lehet pénzük?
- Van-e célod, amire gyűjtesz? (Kiadható előzetes feladatként is, mint rajz, vagy egyéb alkotási téma.)
- Régen árukat cseréltek, aztán később arannyal, ezüsttel fizettek az emberek. Tudod-e, hogy mivel fizethetünk manapság?

Pénzügyi fogalmak, témák, üzenetek, amelyek felé a beszélgetés (kérdések) kapcsán tereljük a diákokat:

- Szinte minden pénzbe kerül, a pénzért meg kell dolgozni, és azt be kell osztani!
- Céljaink megvalósításához fontos végiggondolni, azaz megtervezni, hogy mit és mikor kell megtennünk, hogy elérhessük azt.
- Mindig azt az elért célt becsüljük meg leginkább, amelyikért mi magunk is megdolgoztunk.
- Fontos, hogy takarékoskodjunk, egyrészt a céljainkra, másrészt, hogy váratlan helyzetekben legyen tartalékunk.

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

Mese a beszélgetés mellé vagy helyette

A téma feldolgozását segítheti az MNB kiadásában megjelent **Mesés gazdagság** c. mesekönyvben található **A megszolgált pénz** c. mese, és a hozzá kapcsolódó feladatlap.

A korosztály számára a tanóra kérdéseire és üzeneteire kapcsolódó további foglalkozás- és játékötlek érhetőek el a Pénziránytű Alapítvány honlapjának aloldalán, valamint az ajándék foglalkoztatólapokon.

5. ZÁRÓ KVÍZ – tervezett időkeret: 10 perc

A kvíz kiadható papíralapon, vagy bevihetjük digitális kvízrendszerbe is, például Kahoot! vagy Quizizz. A válaszokat beszéljük át a diákokkal!

TOVÁBBI KOROSZTÁLYOS PROGRAMAJÁNLAT A PÉNZ7 KAPCSÁN

Pénzfutam szabadtéri kalandjáték országszerte

A játékokban pénzügyi feladványok sorát lehet csapatban megoldani a szabadban. Kvizek, számítási példák, gyakorlatias, korosztályra szabott fejtörők, jó levegő és egy kis mozgás várja a vállalkozó kedvű csapatokat egy élménydús tanórára az ország több, mint 200 pontján, 2024 márciusában.

Részletek:

Pénzmúzeum-látogatás

A budapesti Széll Kálmán téren álló volt Postapalota kívül-belül felújított műemlék épületében található az európai viszonylatban is kiemelkedően korszerű, interaktív élményterekkel rendelkező Pénzmúzeum. A 2022. március 15-én megnyílt múzeum látogatói többek között megtapasztalhatják, hogyan működnek a bankok, tervezhetnek saját bankjegyet, részt vehetnek egy tőzsdei kereskedést szimuláló játékban, és saját kezükkel megemelhetnek egy valódi aranyrudat is.

A múzeum minden generáció számára kínál új ismereteket és élményeket, elsősorban mégis az iskolás korosztály megszólítására törekszik. Egyénileg (családdal, barátokkal) délutánonként és hétvégén; iskolai csoportoknak tanítási időben ingyenesen látogatható a múzeum, mindössze előzetes regisztráció szükséges a Pénzmúzeum honlapján az Időpontfoglalás menüpontban:

1. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

A MEGSZOLGÁLT PÉNZ - KABARD MESE

1. OLDAL

Volt egyszer egy embernek egy lusta fia. Az apa látástól vakulásig dolgozott, a fiú meg napkeltéről napszálltáig lustálkodott. Nem is tudta, mi az a munka, nem értett hozzá; azt ette, azt itta, amit készen tettek eléje, olyan ruhákban járt, amit más keze készített. De az apja pénzét sem kímélte: számolatlan költötte.

Megelégelte az apja. Elhatározta, hogy munkára fogja, takarékosagra szoktatja a fiát. Elvitte hát a szomszéd faluba, és béresnek adta egy esztendőre egy arany pénzért.

Nem volt ínyére a legénynek a béreskedés, de nem mert ellenszegülni az apjának. A gazdája azonban megtudta, hogy a lusta legény jó módú szülők fia és azt gondolta magában: „Miért dolgoztassam ezt a legényt, úgy, mint a többi béresemet? Biztosan nem azért adták hozzám. Ha agyon dolgoztatom, még megharagszik rám az apja!”

És nem fogta munkára a legényt. Jól táplálta, ruházta a fiatal naplopót. Letelt az esztendő és a gazda kiadta a legénynek az aranypénzt.

Hazatért a legény.

– *No, fiú, dolgoztál-e?* – kérdezte az apja.

– *Dolgoztam.*

– *Megkaptad-e a béredet?*

– *Megkaptam.*

– *Add csak ide!*

A legény odaadta az apjának bérét, az aranyat. Az apa fogta a pénzt, még csak meg se nézte, belehajította a folyóba. A legény még csak nem is csodálkozott, nem is törődött apja különös tetteivel. Meg aztán nem is volt az nagy pénz – egy árva arany mindössze.

– *No, fiam* – mondta ezután az apja –, *dolgozz még egy esztendőt!*

És elvitte a fiát, egy másik faluba, egy másik gazdához. Ezzel a gazdával is megállapodott, hogy a fia kereken egy esztendeig dolgozik nála, és egy aranypénzt kap a munkájáért.

Akár az első, ez a gazda is azt gondolta: „meglehet, azért hozta ide ezt a legényt az apja, hogy kipuhatolja, milyen ember vagyok. Nem, nem fogom munkára a legényt, mert még azt mondják, könnyörtelen vagyok.” Nem kényszerítette a legényt, hogy dolgozzék, az meg úgy élt, ahogy neki tetszett. De jól tartotta a lustát, szépen is öltöztette.

1. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

A MEGSZOLGÁLT PÉNZ - KABARD MESE
2. OLDAL

Amikor az esztendő letelt odaadta neki az aranyat, és útnak eresztette.

Hazament a legény, az apja elé állt.

– *No, fiam, dolgoztál-e?* – kérdezte az apja.

– *Dolgoztam.*

– *Kaptál-e fizetséget a munkádért?*

– *Kaptam.*

– *Add csak ide!*

Odaadta a legény az aranyat. Az apja fogta, és ezt is beledobta a folyóba. Rá se ügyelt a fiú, még csak meg se kérdezte, miért dobta az apja a folyóba a pénzt. Láta az apja, hogy nem úgy fordult a dolog, ahogy ő akarta.

A harmadik esztendőben egy messzi faluba vitte a fiát, és béresnek adta.

– *Látom* – mondta a gazdának –, *hogy szegény ember vagy, ezért nem is kérek pénzt a fiam munkájáért. Dolgozzék ingyen!*

Sejtette a gazda: oka van, hogy ez a legényt beszegődtette hozzá az apja. Már az első napon keményen megdolgoztatta béresét, percnyi pihenőt se engedett neki. Csak este adott ennie, amikor lenyugodott a nap.

Így telt egyik nap a másik után; a gazda már pirkadatkor talpon volt, dolga után látott és felkeltette a bérest is. Fáradhatatlanul dolgozott maga is, és a legényt se hagyta tétlenkedni.

Nehezére esett a lusta legénynek a munka: nyögött, sóhajtozott, verejtékezett, de a gazda úgy tett, mintha észre sem venné. Csak azt hajtogatta:

– *Ahogy én dolgozom, úgy dolgozz te is! Semmiben se maradj el mögöttem! Ne légy lusta! Ne légy ingyenélő!*

Látta a lusta legény, hogy nem tud kibújni a munka alól.

Egy idő múlva úgy beleszokott a munkába, hogy már nógatni se kellett. A gazda azelőtt hajtotta, szidta, most meg még meg is dicsérte néha. Dolgozott a legény egy esztendeig, kérges lett a tenyere, elnyűtte szép ruháját.

1. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

A MEGSZOLGÁLT PÉNZ - KABARD MESE
3. OLDAL

Amikor az esztendő letelt, azt mondta a gazda:

– *Apád nem kért fizetséget a munkádért, de olyan derekasan dolgoztál, hogy nem bocsáthatlak el üres kézzel. Itt van két arany! Vidd haza!*

Hazatért a fiú. Az apja ránézett, csöndesen a bajuszába mosolygott és megkérdezte:

– *No, dolgoztál-e, fiam?*

– *Dolgoztam.*

– *Aztán jól-e?*

– *Jól.*

– *Fizetett a gazda a munkádért?*

– *Két aranyat adott.*

– *No, add csak ide!*

Odaadta a legény a két aranyat. Az apja fogta, és már meglendítette a karját, hogy a folyóba vesse a pénzt, de a fiú odaugrott hozzá és elkapta a kezét. Az apja ránézett és megkérdezte:

– *Miért ijedtél meg olyan nagyon?*

A fiú akkor felkiáltott:

– *Ne dobd apám a folyóba, ezt a két aranyat! Nehéz munkával szereztem!*

Elmosolyodott az apja és azt mondta:

– *Látom, fiam, hogy megszolgáltad ezt a pénzt! Amit pedig megszolgált az ember, azt nem szórja hiába! Érted-e most már?*

– *Értem, apám!*

fordította: Rab Zsuzsa

2. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

EGYÉNI VAGY CSOPORTOS FELADATLAP A MESÉHEZ

1. Az egyik oszlopban szólások, közmondások találhatók, a másikban a magyarázatok. Kössétek össze az egyes szólásokat, közmondásokat a megfelelő magyarázattal!

a)	Ha egy pénz a jövedelmed, ne költs kettőt!
b)	Az becsüli a pénzt, kinek körme kopik utána.
c)	Aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli.
d)	Sok kicsi, sokra megy.
e)	Élére állítja a garast.

1)	Meg kell becsülni a keveset is.
2)	Csak gyűjti a pénzt, kiadni sajnálja.
3)	Sok apróság összegyűlve nagy értékűvé válik.
4)	Kiadásainkat nem a vágyainkhoz, hanem keresetünkhöz, bevételeinkhez kell igazítanunk.
5)	Csak az tudja igazán megbecsülni a pénzét, aki munkával szerezte.

Karikázzátok be, szerintetek melyik illik a meséhez, majd beszéljük meg közösen, miért!

2. Mivel fizettek még az aranyon kívül a gazdák a legény munkájáért?

3. Magyarázzátok meg a következő szavakat a meséből!

a)	Takarékosság	
b)	Bér	
c)	Ingyenélő	

3. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

1. AJÁNDÉK FOGLALKOZTATÓLAP

Karikázd be a 10 különbséget!

3. SZ. KELLÉK

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

2. AJÁNDÉK FOGLALKOZTATÓLAP

Eltűntek a malacperselyek a játékboltban! Keresd meg mind a 11-et!

4. SZ. KELLÉK

5. ZÁRÓ KVÍZ

Jelöljétek be a helyes válaszokat!

1. Ha a zsebpénzemmél én gazdálkodhatok, akkor...

- a) ☐ nem is szükséges beosztanom, mert ha elfogy, bármikor kérhetek újra pénzt a szüleimtől.
- b) ☐ ez jó lehetőség arra, hogy tapasztalatokat szerezzek a pénz beosztásáról.
- c) ☐ nem kell takarékoskodnom vele, mert egy gyerektől ezt még nem elvárható.

2. Annak érdekében, hogy tudjunk takarékoskodni, lemondhat a család...

- a) ☐ a gyógyszerekről.
- b) ☐ a lakbér kifizetéséről.
- c) ☐ az éttermi vacsoráról.

3. A megtakarítás célja lehet, hogy...

- a) ☐ egyfajta anyagi biztonságot teremtsen.
- b) ☐ váratlan kiadás esetén ne kelljen hitelt felvenni.
- c) ☐ félretegyünk valamilyen célunk, vágyunk elérésére.
- d) ☐ mindegyik a fentiek közül.

4. Gyerekkorban még nem lehet szükség megtakarításra.

- a) ☐ Igaz.
- b) ☐ Hamis.

5. Nyári táborba mész és kapsz egy kis költőpénzt. Ha tudatosan gondolkodsz, mit teszel?

- a) ☐ Gondosan mérlegelem, mire és mennyit költök el belőle.
- b) ☐ Az utolsó fillérig elköltöm, hiszen ezért kaptam.
- c) ☐ Oda kell adnom a táborvezetőnek, gyerekként nem lehet nálam pénz.
- d) ☐ Elosztogatom a többiek között, mert így jó fejnek fognak tartani.

1. SZ. MEGOLDÁS

4. FOGLALKOZTATÁSI ÉS JÁTÉKÖTLETEK

1.	a)	Ha egy pénz a jövedel-med, ne költs kettőt!	1)	Meg kell becsülni a keveset is.
	b)	Az becsüli a pénzt, kinek körme kopik utána.	2)	Csak gyűjti a pénzt, kiadni sajnálja.
	c)	Aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli.	3)	Sok apróság összegyűlve nagy értékke válik.
	d)	Sok kicsi, sokra megy.	4)	Kiadásainkat nem a vágyaink-hoz, hanem keresetünkhöz, bevételeinkhez kell igazítanunk.
	e)	Élére állítja a garast.	5)	Csak az tudja igazán megbecsülni a pénzét, aki munkával szerezte.

2. Az első két gazda ruházta és etette is, a harmadik ételt adott neki.

3. Lehetséges magyarázatok pl.:

a)	Takarékosság	Az a tulajdonság, amikor nem pazaroljuk el, amink van, hanem beosztjuk és tartalékolunk a későbbiekre, a jövőre vagy másokra is gondolva.
b)	Bér	A munkáért kapott pénz, fizetség.
c)	Ingyenélő	Az az ember, aki tudna, de nem akar dolgozni (kerüli a munkát) és másoktól várja el, hogy kiszolgálják, eltartsák, ellássák.

2. SZ. MEGOLDÁS

5. ZÁRÓ KVÍZ

1. b), 2. c), 3. d), 4. b), 5. a)

Kedves Pedagógus!

Köszönjük, hogy a PÉNZ7 tanórák megtartásával Ön is hozzájárul a diákok pénzügyi-gazdasági ismereteinek bővítéséhez. Bízunk benne, hogy közös erőfeszítéseink eredményeként a fiatalabb generációk tagjai hiánypótló, hasznos tudással gazdagodnak, s a diákok szemléletének fejlesztésével a magyar családok pénzügyi tudatossága is növekedni fog.

A 10. jubileumát ünneplő PÉNZ7 szervezői büszkék arra, hogy a pedagógusok és az órákon résztvevő önkéntes szakemberek támogatásával évről évre több mint százezer diákhoz juthat el a pénzügyi tudatosságot fejlesztő nemzetközi program.

A jubileum méltó megünneplését a témahét hagyományos és innovatív program-elemein túl az is szolgálja, hogy a 2024. március 4-ei ünnepélyes megnyitó ceremóniának az alapításának centenáriumát ünneplő Magyar Nemzeti Bank ad otthont. A pénzügyeket szabályozó és felügyelő önálló jegybank megalakításának szükségességét már az 1848. március 15-én kitört forradalom és szabadságharc követeléseit összefoglaló 12 pont is rögzítette. A Magyar Nemzeti Bank, mint önálló magyar jegybank végül 1924-ben jött létre és Popovics Sándor vezetésével hatékonyan segítette a stabilitás kialakítását az első világháborút követő gazdasági helyzetben.

A pénzügyek tudatos kezelése a jóllét megteremtésének alapja az egyének, családok szintjén is, ezért ennek készségét érdemes minél fiatalabb korban elkezdni kialakítani és formálni. Hálásan köszönjük minden, a PÉNZ7 programot támogató intézménynek és személynek, hogy együtt tehetünk a fiatalok pénzügyi tudatosságának fejlesztéséért!

A jegybank 100 éves évfordulójához kapcsolódó érdekességek, események, pályázatok a

oldalról érhetőek el.

A 10 éves évfordulóját ünneplő témahét érdekességei, eseményei, aktualitásai a

oldalon olvashatók.

Üdvözlettel a PÉNZ7 pénzügyi programsorozatának szervezői:

BELÜGYMINISZTERIUM

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

